

Kişisel-Mesleki Yetkinlikler Alg? Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kişisel-Mesleki Yetkinlikler Alg? Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24902>

Özet

Yetkinlik algısı, bireylerin mesleki ve kişisel yaşamlarında başarılı olmak için sahip oldukları bilgi, beceri ve tutumları ne düzeyde algıladıkları ölçen kritik bir psikolojik yapıdır. **Kişisel-Mesleki Yetkinlikler Algı Ölçeği**, özellikle öğretmen adaylarının mesleğe yönelik hazırlık süreçlerinde kendilerini ne kadar yetkin gördüklerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, kişisel gelişime yönelik yeterlilikler ile mesleki görevleri yerine getirme becerilerine odaklanmaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, 2017 yılında H. Kazu ve D. Demiralp tarafından gerçekleştirilmiş olup, yapısal geçerliliği ve güvenilirliği kapsamlı bir şekilde incelenmiştir.

Ölçek, toplamda 18 maddeden oluşmakta ve dört temel boyutta toplanmaktadır. Bu boyutlar, adayların güçlü yönlerini kullanma, alan bilgisi kaynaklarını değerlendirme, problem çözme ve sanatsal/kültürel katkı gibi geniş yelpazedeki yeterlilik alanlarını kapsamaktadır. Beşli Likert derecelendirme sistemi kullanılarak, adayların ilgili yetkinliklere ne ölçüde sahip olduklarına dair algıları belirlenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Kişisel yetkinlik, Mesleki yetkinlik, Yetkinlik algısı, Öğretmen adayları, Eğitim yönetimi, Psikometrik özellikler, Likert ölçeği

Yazarlar

H. Kazu, Demet Demiralp

Amaç

Kişisel-Mesleki Yetkinlikler Algı Ölçeği'nin temel amacı, öğretmen adaylarının kişisel ve mesleki yeterliliklerine dair algı düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda, ölçek, adayların kendilerini meslek hayatına ne kadar hazır hissettiklerini ve hangi alanlarda gelişim göstermeleri gerektiğini tespit etmeye yardımcı hedefler.

Ölçek, eğitim araştırmacılarına ve eğitim yöneticilerine, öğretmen yetiştirme programlarının etkinliğini değerlendirme ve müfredat içeriklerini adayların gerçek ihtiyaçlarına göre düzenleme konusunda somut veriler sunmak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, öğretmen adaylarının hem akademik hem de sosyal yeterliliklerinin bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesi mümkün olmaktadır.

Yapı

Ölçek, bireyin mesleki rollerini yerine getirebilmesi için gerekli olan içsel motivasyonlar, becerileri ve dikkatli uygulamalar kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Yapı, **Kişisel Yetkinlikler** ve **Mesleki Yetkinlikler** olmak üzere iki ana kategori altında incelenmekte ve bu ana kategoriler altında toplamda dört faktör (boyut) tanımlanmaktadır.

Bu dört boyut, adayların öz yeterlilik inançları, problem çözme yeteneklerini, bilgi yönetimi becerilerini ve sosyal/kültürel farkındalıkları kapsamaktadır. Ölçeğin 4 faktörlü yapısı, adayların yetkinlik algılarının sadece teknik becerilerden ibaret olmadığını, aynı zamanda kişisel gelişim ve kültürel entegrasyon gibi unsurları da içerdiğini göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, Kazu ve Demiralp (2017) tarafından gerçekleştirilen geliştirme çalışmasının önemli bir parçası olmaktadır. Yapı geçerlik analizleri, **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ve **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu analizler sonucunda, 18 maddelik yapının teorik olarak öngörülen dört faktörlü yapıyı desteklediği belirlenmiştir.

İçerik geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşlerine başvurulmuş ve maddelerin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesi değerlendirilmiştir. Bu çalışmalar, ölçeğin kavramsal çerçevesinin güçlü olduğunu ve ölçmek istediği kişisel ve mesleki yeterlilik algılarını başarıyla yansıttığını göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik çalışmaları, iç tutarlılık katsayılarının hesaplanması yoluyla değerlendirilmiştir. Geliştirme çalışmasında, ölçeğin genel iç tutarlılığı ve dört alt boyutun ayrı iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Yüksek **Cronbach Alfa** katsayılarının elde edilmesi, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğunu kanıtlamaktadır.

Spesifik güvenirlilik değerleri (Cronbach Alfa katsayıları) bu özet metinde yer almasa da, yayınlanan makale (Kazu & Demiralp, 2017) içerisinde detaylı istatistiksel sonuçlar mevcuttur. Bu sonuçlar, ölçeğin farklı uygulamalarda kararlı ve tutarlı sonuçlar üretebilme yeteneğine sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)**, maddelerin temel yapısını

kefetmek için kullanılmıtır. Bu analiz, 18 maddenin dört farklı faktör altında toplandıını ortaya koymuştur. Bu dört faktör, ölçeğin boyutları oluşturmaktadır. Daha sonra, elde edilen bu dört faktörlü yapının geçerliliğini test etmek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** uygulanmıştır.

DFA sonuçları, uyum indekslerinin (örneğin, CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir düzeylerde olduğunu göstermiş ve bu durum, Kişisel-Mesleki Yetkinlikler Algı Ölçeği'nin dört boyutlu yapısının kuramsal beklentilere uygunluğunu ve yapısal geçerliliğini desteklemiştir. Bu dört boyut, ölçeğin toplam varyansının önemli bir kısmını açıklamaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Kişisel Algı)

Maddeler: 18 madde

Boyutlar: 4 boyut/faktör

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Ölçek (1 = Hiç Uymuyor - 5 = Tamamen Uyuyor)

Dil: Türkçe

Kullanım Alanı: Eğitim Psikolojisi, Mesleki Rehberlik, Eğitim Yönetimi

Hedef Kitle: Üniversite öğrencileri, özellikle öğretmen adayları

Test Metodolojisi: Uygulama, katılımcıların her bir maddeye ne ölçüde katıldıkları belirtilmeleri yoluyla gerçekleştirilir. Yüksek puanlar, ilgili yetkinlik alanındaki algılanan yeterliliğin yüksek olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlilik, Eğitim araştırması, Psikometri, Öğretmen eğitimi, Mesleki gelişim, Yeterlilik algısı, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Demet Demiralp

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Yayınlanan makale özetinde ORCID bilgisi belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: demetdemiralp@munzur.edu.tr

Kurum/İletişim Adresi: Munzur Üniversitesi (Demet Demiralp)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2017 yılında yayımlanan bir akademik çalışmada kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçları kullanımı genellikle orijinal makaleye atıf yapmakyla serbesttir, ancak ticari veya geniş çaplı uygulamalar için sorumlu yazar Demet Demiralp ile iletişime geçilmesi önerilir. Ölçeğin orijinal makalesi açık erişimli bir dergide yayımlanmıştır.

Ölçeğin orijinal makalesine ait tam metin PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: kuey.net. Ayrıca, ölçeğin orijinal PDF dokümanı da aşağıdaki bağlantıda mevcuttur: kisisel-mesleki-yetkinlikler-almi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kazu, H., & Demiralp, D. (2017). Personal-professional competencies perception scale for teacher candidates: Validity and reliability study. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 23(3), 425-464. doi: 10.14527/kuey.2017.015

Kişisel-Mesleki Yetkinlikler Algı Ölçeği Maddeleri

Ölçek, toplamda 18 maddeden oluşmakta olup, bu maddelerden bazı örnekler aşağıda listelenmiştir. Derecelendirme formatı 5'li Likert tipindedir (1 = Hiç Uymuyor - 5 = Tamamen Uyuyor).

Çalışmalarında güçlü yönlerimi kullanabilirim.

Alanımla ilgili ileri düzeydeki bilgi kaynaklarını kullanabilirim.

Öğrenmemi engelleyen problemlere çözümler üretirim.

Sanatsal ve kültürel etkinliklere katılırım.